

Verksamhetsplan 2021

Verksamhetsplan 2021

Detta är Fritidsodlingens Riksorganisation

FOR är en partipolitiskt obunden paraplyorganisation för ideella organisationer med huvudsaklig inriktning mot fritidsodling. Organisationen bildades 1989 och består i dag av 20 medlemsorganisationer som tillsammans har över 69 000 medlemmar.

Fritidsodlingens Riksorganisation FOR ska enligt stadgarna

- främja och utveckla svensk fritidsodling och verka för att dess status höjs i samhället
- företräda fritidsodlingens intressen gentemot myndigheter, företag och andra organisationer
- utveckla samarbeten mellan fritidsodlingens olika organisationer
- verka för att fritidsodlingen bidrar till att de nationella miljö kvalitetsmålen uppnås
- verka för att öka kunskapen om odling bland barn och unga
- verka för bättre folkhälsa och ökad integration genom fritidsodling

Långsiktig inriktning av FOR:s verksamhet

- Fritidsodlingen i trädgårdar och växthus, koloni- och odlingslotter, på balkonger och fönsterbrädor, är en viktig tillgång för samhället och för en stor del av befolkningen. FOR ska på olika sätt verka för att denna tillgång värnas och utvecklas.
- Fritidsodling har god effekt på hälsa och välbefinnande och många kopplingar till miljöfrågorna: biologisk mångfald, ekosystemtjänster, kretsloppstänkande och hushållning med ändliga resurser, klimatsmart livsmedelsproduktion, hållbara städer, giftfri odlingsmiljö etc. FOR ska främja ekologisk odling och miljö samt verka för ökad kunskap och medvetenhet om fritidsodlingens betydelse för en god samhällsutveckling.
- Fritidsodlingen är en del av ett gammalt kulturarv. FOR ska värna och vårda kulturarvet, bland annat genom att vidmakthålla odlingskunnandet inom befolkningen, samt stödja bevarande och tillgång till äldre växter, men samtidigt verka för att nya odlingsmetoder och växter, anpassade till nya förutsättningar, blir tillgängliga.
- Inom FOR:s medlemsföreningar finns ovärderlig kunskap och goda möjligheter att sprida information och rådgivning. FOR ska fortsätta att stödja deras verksamhet och söka samhällsstöd för detta.

Verksamhetsbeskrivning 2021

FOR:s kansli

FORs kansli består av en sekreterartjänst på halvtid. Sekreteraren, Ulf Nilsson, ansvarar för kontakter med medlemsföreningarna, representerar FOR i olika referensgrupper, omvärldsbevakning och administrerar konferenser och styrelsemöten. Under 2021 kommer Bibbi Bonorden fortsätta arbeta som projektledare för kunskapsprojekt gällande invasiva främmande arter. Kommunikatör Johanna Uhr och projektledare Henrik Bodin kommer vara anställda på deltid under 2021. Henrik kommer fortsätta med uppdatering av frågor- och svar databasen på FORs hemsida och driva projekt om karantänskadegörare i samarbete med Jordbruksverket. All personal på FOR är anställd genom Riksförbundet Svensk Trädgård eller Koloniträdgårdsförbundet.

Kunskapsförmedling

Allt sedan bildandet 1989 har tyngdpunkten på FORs verksamhet varit rådgivning och information om trädgårdsodling samt förmedling av aktuella forskningsresultat till allmänheten. Idag märker vi av ett tydligt ökat trädgårdsintresse vilket gör vår uppgift att förmedla väl underbyggd kunskap än mer angelägen.

FOR:s rådgivning

FOR:s rådgivningsverksamhet är viktig för spridning av pålitlig trädgårdskunskap till allmänheten och våra medlemmar. Råden baseras på ekologiska odlingsprinciper utan konstgödsel och kemiska växtskyddsmedel. På grund av minskat statligt anslag kommer telefonrådgivningen vara öppen måndagar-torsdag kl 09-12 samt måndag och torsdag kl 18-20 under högsäsong (1 april-30 september). Rådgivarna nås via telefon 018-152600 eller mejl: radgivning@for.se. Frågorna besvaras av trädgårdsrådgivare som finns på olika platser i landet. De har en utbildning och en bakgrund som gör dem väl lämpade att tillgodogöra sig och vidareförmedla forskningsresultat.

Trädgårdsmässan Nordiska Trädgårdar

Trädgårdsmässan Nordiska Trädgårdar är ett viktigt nationellt skyltfönster för fritidsodlingen. På grund av rådande pandemi kommer Nordiska Trädgårdar endast genomföras digitalt. FOR har därför tecknat ettårigt avtal med Stockholmsmässan som gäller under 2021. Under 2021 kommer ett nytt avtal slutas med Stockholmsmässan för Nordiska Trädgårdar 2022 som är planerad att genomföras 31 mars till 3 april.

Under 2021 kommer FOR särskilt fokusera på att:

- Genomföra och utvärdera den digitala trädgårdsmässan 2021 samt förbereda för fysisk trädgårdsmässa 2022
- Fortsätta att digitalisera och publicera fler frågor & svar på FORs hemsida inom aktuella ämnen.
- Utveckla rådgivningstjänsten och göra den mer känd bland allmänheten

Länken mellan fritidsodling och samhälle

Anpassning till klimatförändringen, nya skadegörare och ökat odlingsintresse ökar angelägenheten av samarbete med forskning, växtförädling och undervisning vid universitet och högskolor.

FOR ska vara aktiv och driva frågor av vikt för fritidsodlare och initiera nya samarbeten med till exempel Partnerskap Alnarp. Utvecklingen av POM, programmet för odlad mångfald ska bevakas. Aktiv medverkan i referensgrupper inom SLU ska fortsätta. FOR ska som medlem i Sveriges Konsumenter bevakas och tillvarata fritidsodlarnas konsumentintressen. FOR ska främja intresset för odling för att på så sätt gynna återväxten bland yrkesodlare och yrkesfolk inom trädgårdsområdet. Ett ökat odlingsintresse är en förutsättning för att fler människor vill utbilda sig och ägna sig åt yrkesodling.

Under 2021 kommer FOR särskilt fokusera på att:

- Stödja och initiera examensarbeten och forskningsprojekt som är av vikt för fritidsodlingen.
- Fortsätta söka extern finansiering för att driva egna projekt som är viktiga för att utveckla svensk fritidsodling.

FOR gör samhällsnytta

Fritidsodling har god effekt på hälsa och välbefinnande och många kopplingar till miljöfrågorna: biologisk mångfald, ekosystemtjänster, kretsloppstänkande och hushållning med ändliga resurser, klimatsmart livsmedelsproduktion, hållbara städer, giftfri odlingsmiljö etc. FOR ska främja ekologisk odling och miljö samt verka för ökad kunskap och medvetenhet om fritidsodlingens betydelse för en god samhällsutveckling.

FOR ska i olika samhällskontakter verka för att trädgårdarnas och trädgårdsodlingens roll för både folkhälsan och en hållbar samhällsutveckling uppmärksammas och utvecklas. Fritidsodlingen är en del av ett gammalt kulturarv. FOR ska värna och vårda kulturarvet, bland annat genom att vidmakthålla odlingskunnandet inom befolkningen, samt stödja bevarande och tillgång till äldre växter, men samtidigt verka för att nya odlingsmetoder och växter, anpassade till nya förutsättningar, blir tillgängliga.

Regeringskansliet och statliga myndigheter skickar ut betänkanden och andra förslag på remiss. Myndigheter, ideella organisationer och andra instanser får yttra sig över förslagen. FOR är remissinstans för frågor som rör fritidsodling.

Under 2021 kommer FOR särskilt fokusera på att:

- Förmedla till fritidsodlare, vilka regler som gäller för invasiva främmande arter
- Att, i samarbete med Elitplantstationen och POM, arbeta för att fritidsodlare ska få tillgång till fler äldre växtsorter av kulturhistoriskt intresse.
- Öka kunskapen om biologisk mångfald i våra trädgårdar genom satsningen Rikare Trädgård
- Öka kunskapen om svensk fritidsodlingen genom att uppdatera *Fritidsodlingens omfattning* som senast utkom 2012.

Kontakter med beslutsfattare

FOR gör stor samhällsnytta inom många områden. Trots detta har de statliga anslagen drastiskt sänkts de senaste åren. FOR kommer under året att på alla sätt påtala betydelsen av fortsatt stöd till fritidsodlingens organisationer, bland annat genom uppvaktningar och skrivelser för att få en höjning av statsanslaget. Under 2020 arbetade FOR med att lyfta frågan om bekämpningsmedelsrester (ogräsmedlet klopyralid) i växtnäring som förstörde tusentals känsliga växter och arbetet kommer fortsätta under 2021. Detta är viktigt då ingen myndighet anser att fritidsodling är deras ansvar och därför inte har agerat i frågan. Jämfört med Norge har svenska fritidsodlare sämre konsumentskydd då det i Sverige helt saknas produktlagstiftning för gödsel och jord.

Under 2021 kommer FOR särskilt fokusera på att:

- Fortsätta verka för fritidsodlingen blir ett särskilt uppdrag för Jordbruksverket vilket kommer ge FOR större möjlighet att påverka.
- Arbeta för att svårnedbrutna bekämpningsmedel som klopyralid ska förbjudas inom EU och att Sverige inför produktlagstiftning för gödsel och jord som styr vad dessa produkter får innehålla.
- Uppmärksamma politikerna på behovet av ökad information till trädgårdsägare angående invasiva främmande arter och biologisk mångfald.

FOR:s interna arbete

Medlemsföreningarnas samhörighet och gemensamma slagkraft är viktig och ska främjas genom utökad utbyte av information. FOR ska informera medlemsföreningarna om vad som händer i omvärlden, så att de i sin tur kan informera sina medlemmar.

Under 2021 kommer FOR särskilt fokusera på:

- Digitala medier: Hemsida och Facebook ska fortsättas att utvecklas och kontinuerligt uppdateras. FORs medlemsföreningar ska tydligare presenteras.
- Anordna medlemskonferens och arbeta för att stärka samarbeten mellan FORs medlemsföreningar
- Fortsätta erfarenhetsutbytet med FORs systerorganisationer i Norge och Danmark